

13. Odpoved' ministra kultúry Slovenskej republiky M. Maďariča na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky M. Damborskej vo veci prijatia opatrení na podporu mediálneho vysielania pozitívne ovplyvňujúceho výchovu detí

Minister kultúry
Slovenskej republiky

Marek MAĎARIČ

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	
Došlo:	27-02-2007
Číslo:	279/2007
Predchádzajúce číslo:	Prílohy:

V Bratislave, dňa 23. 2. 2007
Číslo: MK-1184/2007-10/2998

Vážená pani poslankyňa,

na Vašu interpeláciu vo veci prijatia opatrení na podporu mediálneho vysielania pozitívne ovplyvňujúceho výchovu detí Vám zasielam nasledovnú odpoveď.

Spomínaný problém si uvedomujeme v plnej šírke a mienime ho riešiť systémovo. Prvýkrát od vzniku duálneho systému televízneho a rozhlasového vysielania sa do programového vyhlásenia tejto vlády dostala ako priorita silná podpora mediálnej výchovy. Vláda SR spracuje koncepciu mediálnej výchovy ako súčasti vzdelávacieho systému spoločnosti, podporí vznik školiacich programov pre učiteľov, zameraných na využitie médií a nových komunikačných technológií vo vyučovacom procese.

Podľa §18 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky o. i. ústredným orgánom štátnej správy v oblasti médií a audiovizie, avšak len v rozsahu vymedzenom osobitnými predpismi.

Problém kritickej reflexie médií a ochranárskych stanovísk nie je iba problémom ministerstva kultúry. Ako minister kultúry sa však plne stotožňujem s Vašimi názormi vo veci prijatia opatrení na podporu mediálnej výchovy v kontexte rozvoja nových komunikačných a informačných služieb a všeobecnejšie v kontexte informačnej spoločnosti. Domnievam sa tiež, že mediálna výchova by mala byť zohľadnená v celom vzdelávacom procese, a mala by sa dotýkať všetkých jeho oblastí.

V súčasnosti je v Slovenskej republike právne zabezpečená ochrana maloletých len v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania. Vytvorenie jednotného systému označovania programov Radou pre vysielanie a retransmisiu bol významným krokom vpred v zabezpečovaní práva dieťaťa byť chránené pred negatívnymi vplyvmi v televíznom vysielaní. Problematické na tomto systéme je, že je záväzný len pre vysielateľov a samotný systém označovania nie je vžitý v spoločnosti.

Rozpoznať riziká a selektovať ponuky médií je spoločná úloha rodičov a štátu. Vzhľadom na charakter sociálnych a výchovných rizík to však nestačí. Aj z týchto dôvodov pripravovaná právna úprava ministerstva kultúry (audiovizuálny zákon), odstraňuje nedostatky súčasnej úpravy a vytvára Jednotný systém označovania na ochranu maloletých ako všeobecne záväzný právny predpis, ktorý budú uplatňovať všetky subjekty pôsobiace v oblasti audiovizie a kinematografie, vrátane vysielateľov. Systém grafického označovania bude informovať rodičov, vychovávateľov, ale aj samotných maloletých, či tretie osoby o neprístupnosti, nevhodnosti a vhodnosti audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckého výkonu, multimedialných diel a programov televíznej programovej služby pre

vekovú skupinu maloletých do 7, 12, 15 a 18 rokov. Zároveň sa ustanovuje aj osobitná kategória audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckého výkonu a multimedialných diel určených len dospelým, na ktoré sa vzťahujú osobitné podmienky označovania a predaja.

V súvislosti s jednotným systémom označovania sa splnomocňuje Ministerstvo kultúry SR na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu; na jeho príprave by sa mala zúčastňovať medzirezortná a profesijná odborná komisia, v ktorej by mala byť zastúpená aj Rada pre vysielanie a retransmisiiu, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo školstva SR a Ministerstvo vnútra SR a ďalšie odborné a profesijné organizácie z regulovanej oblasti, ako aj organizácie zaoberajúce sa ochranou detí.

Povinnosť určiť na základe klasifikácie vekovú hranicu vhodnosti bude mať výrobca slovenského audiovizuálneho diela, výrobca slovenského zvukového záznamu umeleckého výkonu, výrobca slovenského multimedialného diela, distributér audiovizuálneho diela, distributér zvukového záznamu umeleckého výkonu, distributér multimedialného diela (okrem distribútéra, ktorý distribuuje slovenské audiovizuálne dielo, zvukový záznam umeleckého výkonu alebo multimedialného diela, ktorému vekovú hranicu vhodnosti určil jeho výrobca).

Taktiež bude podľa navrhovanej právnej úpravy ministerstva kultúry (audiovizuálny zákon) základnou povinnosťou prevádzkovateľov technického zariadenia, videopožičovne, počítačovej herne alebo mediatéky, zabezpečiť informovanie verejnosti, resp. svojich zákazníkov o vekovej hranici vhodnosti jednotlivých audiovizuálnych diel alebo multimedialných diel. Prevádzkovateľ technického zariadenia je povinný zabezpečiť takého informovanie pri audiovizuálnom predstavení, prevádzkovateľ videopožičovne, počítačovej herne alebo mediatéky je povinný zabezpečiť zverejnenie vekovej hranice vhodnosti v katalógu audiovizuálnych diel prístupnom verejnosti a v priestoroch videopožičovne, počítačovej herne alebo mediatéky, alebo na rozmnoženinách audiovizuálnych diel alebo multimedialných diel. Najvhodnejší spôsob zverejnenia tejto informácie je na každej z povinných osôb, obligatórne však táto informácia musí byť zverejnená v katalógu, na základe ktorého je možné uskutočniť výber audiovizuálneho alebo multimedialného diela a buď v priestoroch prevádzky alebo iného verejnosti prístupného zariadenia alebo na samotných rozmnoženinách.

Požiadavka spoločnosti na zabezpečenie zvýšenej kontroly auditívnych a audiovizuálnych obsahov nie je nová. Deklarovanie práva dieťaťa na ochranu pred nevhodným obsahom vyplýva z najširšie koncipovanej normy medzinárodného práva vo vzťahu k deťom - Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj odporúčania Výboru ministrov RE č. R (97) 19 z 30. októbra 1997 o zobrazovaní násilia v elektronických médiách a odporúčania Rady 98/560/ES z 24. septembra 1998 o rozvoji konkurencieschopnosti európskeho priemyslu audiovizuálnych a informačných služieb prostredníctvom podpory národných rámcov zameraných na dosiahnutie porovnateľnej a efektívnej úrovne ochrany neplnoletých a ľudskej dôstojnosti.

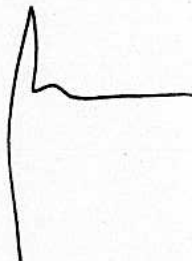
Ako uvádzajú poprední odborníci v oblasti pôsobenia televízneho násilia na deti a dospievajúcich - "najzložitejším a jediným správnym riešením problému televízneho násilia je výchova". V súčasnosti sa čoraz viac v tejto súvislosti hovorí o výchove k "mediálnej gramotnosti". V rámci tohto procesu ide o schopnosť prijímať, analyzovať, hodnotiť a integrovať širokú škálu mediálnych obsahov. Jej podstatnú časť tvorí mediálna gramotnosť s dôrazom na obsahy audiovizuálnej prezentácie, a predovšetkým tie, ktoré stvárajú násilné konanie pri dostatočnom zohľadnení pôsobenia kontextových faktorov. Som si vedomý toho, že na Slovensku potrebujeme efektívnu a humanistickejšiu starostlivosť o oblasť médií,

chýbajú inštitúcie na kultivovanie verejnej mienky, a takmer úplne absentuje v spomínanej oblasti výskum.

Mediálnu výchovu možno definovať ako výchovu zacielenú na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vytvárania vyrovnaných občanov, schopných vynášať vlastné súdy na základe dostupných informácií. Ministerstvo kultúry SR podporuje integrovaný medzirezortný prístup k mediálnej výchove aj prostredníctvom vytvorenia komisie pre prípravu koncepcie mediálnej výchovy zloženej zo zástupcov Ministerstva školstva SR i ďalších zainteresovaných na výchove detí a mládeže, vrátane diváckych a rodičovských združení, cirkví, vzdelávacích, výskumných organizácií a samotných médií.

V tejto súvislosti by som rád tiež upriamil Vašu pozornosť na skutočnosť, že ministerstvo kultúry pripravuje koordinačné stretnutie s poslancami NR SR na tému mediálnej výchovy, ktorého verím, sa rada zúčastníte.

S pozdravom

Vážená pani
Marta Damborská
poslankyňa
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie: Pavol Paška, predseda Národnej rady Slovenskej republiky